

Samen aan de slag voor een beter klimaat

Overheden kunnen nog zulke mooie doelen bedenken voor hun klimaat- en energiebeleid: als inwoners en bedrijven er niets in zien en met de armen over elkaar blijven zitten, zijn ze vrijwel onhaalbaar. Mensen komen het snelst in actie als zij worden geprikkeld. Inspelen op angst en schuldgevoelens helpt niet. Op deze pagina's vindt u voorbeelden van 'burgerinitiatieven'. Laat u inspireren en maak er gebruik van!

Gedragsdeskundige dr. Rick van Baaren verwoordt het helder in een interview in het winternummer 2009 van de Kleine Aarde: 'Je moet mensen niet proberen te overtuigen, je moet ze prikkelen.' Inspelen op angst- en schuldgevoelens, zoals milieuorganisaties al decennialang doen, helpt volgens hem niet. 'Deze organisaties weten niet goed hoe het menselijk gedrag werkt. Een boodschap als: "Het gaat allemaal naar de klote" werkt niet. Het waarom van duurzaam leven is niet belangrijk, als je het maar doet.' Mensen zijn niet te overtuigen van een nood-

zaak als die appelleert aan angst. Als voorbeeld noemt Van Baaren antirookcampagnes. 'Wat doen rokers als ze bang worden? Meer roken! Of ze inderdaad longkanker of een andere ziekte krijgen, weten ze vaak pas aan het eind van hun leven. Hetzelfde geldt voor klimaatverandering. Ervaar je de gevolgen niet direct, dan sluit je je ervoor af. Dat is een gezond psychologisch mechanisme, anders kom je je bed niet meer uit.'

Energiecafé

Volgens Van Baaren is het zinvol mensen voor te houden dat vele anderen duurzaam gedrag vertonen, ook al klopt dat niet helemaal met de werkelijkheid. 'Mensen doen wat andere mensen doen', is zijn waarneming. 'En daar kun je op inspelen'. Een voorbeeld van positieve gedragsbeïnvloeding zijn de Energiecafés. Initiatiefnemer Bart van den Bosch (Brand New Energy): 'In een Energiecafé komen mensen bij elkaar om van deskundigen en van elkaar te leren hoe je duurzaam met energie kunt omgaan. Op een avond worden vijf thema's onder de loep genomen: de woning, verlichting en apparatuur, energieopwekking, vervoer, en gedrag.' Het eerste deel van de avond bestaat uit het geven en aanhoren van voorlichting. In het tweede deel praten de deelnemers met elkaar en wisselen ze ideeën uit. 'Ze geven elkaar vaak tips', zegt Van den Bosch. 'Iemand die bijvoorbeeld net zijn huis heeft geïsoleerd, vertelt hoe hij dit heeft aangepakt.'

Samen op Stoom

Energiecafé en Treemagotchi zijn onderdeel van het burgerparticipatiepakket 'Samen op Stoom' van het Klimaatverbond, bedoeld voor gemeenten en waterschappen. Dit pakket bevat naast de genoemde initiatieven ook diensten en producten als auto delen, de Energiebox (doos met producten die het gemakkelijk maken om in huis energie te besparen) en een Klimaatagenda (met klimaatweetjes en bespaartips). Gemeenten en waterschappen kiezen de producten of acties die passen in het actuele beleid. Het Klimaatverbond helpt gemeenten en waterschappen deze diensten en producten af te nemen tegen een aantrekkelijke prijs en assisteert bij de uitrol. De diensten en producten hebben allemaal dezelfde insteek: het gedrag van mensen op een positieve manier beïnvloeden.

Energiecafés zijn vooral zinvol als er een follow-up is. Deelnemers aan een eerdere bijeenkomst nemen vaak andere geïnteresseerden mee. Leiden de Energiecafés nou ook tot concrete maatregelen? 'Ja', is het antwoord van Van den Bosch. 'In Utrecht heeft een Energiecafé als resultaat gehad dat veertien deelnemers zonnepanelen hebben geplaatst en negen dubbel glas hebben aangebracht.' De Energiecafés, begonnen als pilot tijdens het Klimaatstraatfeest 2010, worden nu over het hele land uitgerold, samen met het Klimaatverbond.

Actievoeren achter de computer

Een ander voorbeeld van burgerparticipatie met een gemeente als drijvende kracht, is Treemagotchi voor gemeenten. Een idee dat voortbordurt op het bestaande Treemagotchi. Treemagotchi helpt je om samen met anderen de duurzame dingen te doen die je stiekem al van plan was maar waar je nooit aan toekwam. Met Treemagotchi draag je je steentje bij aan een betere wereld. Op een leuke, snelle en makkelijke manier. Iedereen die meedoet, krijgt een eigen boom. Deze boom groeit en bloeit als je duurzame acties uitvoert. Je kunt de boom planten op Hyves of op je eigen website, en in de toekomst ook op Facebook. Je kunt de bomen van je vrienden uitnodigen in jouw bos. Er zijn inmiddels al ruim 12.000 Treemagotchi-bomen geplant. Treemagotchi heeft meetbare resultaten, zowel op het gebied van CO₂-reductie als energiebesparing. Samen met de initiatiefnemers van Treemagotchi ontwikkelt het Klimaatverbond een applicatie voor gemeenten. Gemeenten kunnen met hun eigen Treemagotchi acties

uitvoeren en bekendmaken, variërend van het scheiden van afval tot energiebesparing. Treemagotchi bereikt groepen die niet bereikt worden via het aankondigen van acties op gemeentepagina's in de weekkrant, omdat zij optimaal gebruikmaakt van de sociale media. Meer dan 70 procent van de Nederlanders maakt inmiddels gebruik van sociale media als Hyves, Facebook en dergelijke en is via deze kanalen goed te bereiken en aan te zetten tot daden. Gemeenten kunnen zo hun bereik meer dan verdubbelen.

Winkeldeurenactie

StoereVrouwen laten zich niet zomaar alles verkopen. Ze stellen eisen aan wat zij consumeren, met oog voor mens, natuur en dier. Het zijn bewuste shoppers die bedrijven die het in hun ogen goed doen, belonen. Andere stimuleren zij om hetzelfde te doen. De honderden StoereVrouwen shoppen niet alleen, zij strijden ook. Zij hebben zich verenigd in regimenten en vormen een heus leger. Op zaterdag 6 november 2010 was er een winkeldeurenactie van de StoereVrouwen en het Klimaatverbond. De kooplegers van de StoereVrouwen gingen in tien grote en middelgrote steden klimaatvriendelijk winkelen. Winkeliers die ervoor zorgen dat de warmte binnen blijft en geen energie verspillen, werden in het zonnetje gezet.

Bij veel winkeliers staan de winkeldeuren in het stookseizoen wijd open en wordt de warme lucht zo de hemel in geblazen. Het Klimaatverbond roept winkeliers en gemeenten op hierover samen in debat te gaan en een energiebesparingsprogramma onder winkeliers te ondersteunen. In de meeste gevallen is er met gemak 30 tot 40 procent op de winkelenergierekening te besparen met eenvoudige maatregelen en aanpassingen, zoals het simpelweg dichtdoen van de deur of het plaatsen van schuifdeuren. ■

De StoereVrouwen zetten winkeliers in het zonnetje die ervoor zorgen dat de warmte binnen blijft en die geen energie verspillen.

Klimaatcongres 2010

Burgerinitiatieven zijn van groot belang bij lokaal klimaatbeleid. Op het Klimaatcongres 2010 op woensdag 17 november a.s. wordt hier een aparte workshop over gegeven.

Kijk voor meer informatie op www.klimaatcongres2010.nl.

Deelsessie: Burgerinitiatieven: draagvlak creëren bij DE projecten

Gemeenten en ook provincies en waterschappen hebben hoge klimaatambities. Bij het realiseren hiervan stuiten zij vaak op belemmeringen, bijvoorbeeld door tegenwerking vanuit de omgeving. Door in een vroeg stadium draagvlak te creëren bij lokale betrokkenen, kan de eventuele weerstand omgebogen worden in medestand.

Meer weten?

www.treemagotchi.nl
www.stoerevrouwen.nl
www.boerzoektbuur.nl

www.dekleinearde.nl
www.klimaatverbond.nl